

Proti usnesení tomu podány stížnosti, v nichž namítáno, že před žadatelé Hruškovými držel, užíval a obdělával žádané pozemky strýc žadatelů Antonín Hruška, který byl vlastním bratrem otce spolužadatelova a před žadatelé Uličnými že držel a užíval a obdělával žádané pozemky strýc a teta žadatelů manželé Paulusovi a že Antonín Paulus byl vlastním bratrem matky spolužadatelky Uličné a že osoby ty patří též do rodiny a že doba, po kterou ony osoby pozemky ty držely, se žadatelům započítává a že tím pozemky byly v pachtu žadatelů, neb jich rodin po celou zákonem stanovenou dobu.

Krajský soud jako rekursní soud v Ch. usnesením z 23./5. 1920 č. BI 150, 151/20/32 usnesení prvního soudce změnil, rekursům vyhověl, nárok na postup žádaných pozemků do vlastnictví dle zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům přiznal a vyslovil, že majitel velkostatku je povinen do 14 dnů pod exekucí nahradit stěžovatelům útraty rekursů po 24 K 50 h.

Důvody: Jak dodatečným šetřením vyšlo na jevo, tož před pachtýři Uličnými měli po zákonnou dobu díl role č. kat. 480 v pachtu strýc a teta jejich, manželé Antonín a Františka Paulusovi a před pachtýři Hruškovými dílec pozemku č. kat. 524 a parcelu 527 měl v pachtu, užíval a obdělával po zákonnou dobu strýc požadovatele Jos. Hrušky Antonín Hruška.

Byl tedy pacht těchto pozemků po dobu zákonnou v příbuzné rodině Paulusově a Uličných a u příbuzných rodiny Hruškových a mají proto nynější pachtýři jakožto příbuzní nástupci těchto rodin právo dobu svých příbuzných předchůdců si dle zákona započítati.

Zákon nerozeznává, zda tito předchůdci, či nástupci v pachtu žili ve společné domácnosti nebo pohromadě vůbec a nelze proto též v tomto směru rozeznávaní.

Nárok stěžovatelů na postup pozemků jimi pachtovaných do vlastnictví je zákonem úplně proto odůvodněn, jejich rekursy jsou proto též důvodnými; bylo jim vyhověti a usnesení I. soudce v tom směru změnit, že se jim nárok jejich přiznává.

Ježto správa velkostatku nároku stěžovatelů od počátku se opírala, musí hraditi majitel statku, resp. tato správa útraty rekursu dle § 30. odst. II. a III. zák. ze dne 27. května 1919 č. 318 sb. z. a nař. Notář Ed. Peldřimovský.

Ustanovení čl. 347. a násl. obch. zák. vztahují se jen na zboží vadné, nikoli však na takové, jež jest bezcenným a nemůže býti předmětem obchodu.

Žalobce kupoval od žalovaného po delší dobu kávové náhražky. Naposledy koupil větší počet krabic 8. října 1917; značnou část jich odprodal, aniž by vytykal vadnost dodávky žalovanému. Zbytek zboží stal se neprodejným, ježto mezi tím bylo trestním soudem zjištěno, že náhražka odporuje zákonu o potravinách. Žalovaný uznán byl také vinným přestupkem § 12. zák. ze dne 16. ledna 1896 č. 89 ř. z.

Po odsouzení jeho podal žalobce v prosince 1918 na něho žalobu na vrácení kupní ceny za neprodaný zbytek zboží, který mu dal k dispozici.

Procesní soud žalobu zamítl z toho důvodu, že žalobce, ačkoliv šlo o skrytou vadu zboží, měl je dáti odborně prozkoumat, a vadu tak zjištěnou žalovanému oznámiti a že žaloba podána byla po uplynutí 6měsíční lhůty prekluzivní v čl. 349. obch. zák. ustanovené.

Odvolací soud změnil rozsudek prvního soudu žalobě vyhověl v podstatě z těchto důvodů:

Jde především o to, dodal-li žalovaný žalobci zboží, které tento od něho objednal, nebo zboží docela jiné. Předmětem smlouvy dodací byly nesporně kávové náhražky. Ale trestním rozsudkem, jímž žalovaný byl odsouzen pro přestupek zákona o potravinách, jest zjištěno, že dodané zboží nebylo žádnou kávovou náhražkou, nýbrž potravinou padělanou pod falešným označením kávové náhražky uváděnou do obchodu za účelem klamání a byl dotýčný přípravek prohlášen ve smyslu nař. min. vnitř. ze dne 6. srpna 1915 č. 229 ř. z. za bezcenný. Nebylo to zboží vadné, poněvadž to kávová náhražka vůbec nebyla. Bylo tedy žalobci dodáno zboží jiné (aliud.). Je-li tomu tak, pak nelze tu použití ustanovení čl. 347. obch. zák., které předpokládá dodání zboží objednaného, třeba vadného a důsledkem toho nelze také použití předpisů čl. 349. obch. zák. Rovněž čl. 350. obch. zák. použití nelze, poněvadž není zjištěno ani nebylo tvrzeno, že by byl žalovaný věděl, že náhražka je falšována a že by byl chtěl jejím prodejem žalobce zkráti. Obchodní zákon nemá žádného ustanovení na tento případ se vztahující a proto nutno použití předpisů zákona

občanského. Užití § 922. a násl. obč. zák. o správě jest vyloučeno, poněvadž, jak výše bylo uvedeno, nejde o vadu věci.

Jakmile bylo trestním rozsudkem zjištěno, že běží o potraviny padělanou, jest zboží žalovaným žalobci prodané, pokud je tento má ještě ve svém držení, bezcenným, neboť žalobce nesmí je dále zciziti, nechce-li se prodejem vydati nebezpečnosti trestního stíhání.

Může proto žádati vrácení kupní ceny, již zaplatil v předpokladu, že mu bude dodáno skutečně zboží objednané, totiž kávová náhražka (§ 1435. obč. zák.).

Avšak smlouva učiněná mezi stranami ohledně zboží žalobci dodaného je i neplatná z důvodu § 879. obč. z., neboť je to smlouva, která se přiči zákonné záповědi, totiž zákonu ze dne 16. ledna 1896 č. 89 ř. z. V případě tomto je povinna každá strana vrátiti druhé to, co na základě neplatné smlouvy obdržela.

Žalobce je ochoten vrátiti žalovanému zbytek dodaného mu zboží a žalovaný je povinen vrátiti žalobci zaplacenou za ně kupní cenu.

Soud I. stolice posoudil tedy věc po stránce právní nesprávně, pročez odůvodněnému odvolání bylo vyhověno. Nejvyšší soud odvolání žalovaného nevyhověl odůvodniv své rozhodnutí takto:

Dovolání vstává rozsudku II. stolice nesprávné právní posouzení věci, avšak neprávem a sluší tu především poukázati na důvody nařikáného rozsudku, v podstatě správné, k nimž se dodává jen toto:

Ze zjištění první stolice, převzatého i soudem odvolacím, vyplývá, že zbytek neprodaného zboží — i když lze snad připustiti, že žalovaný nedodal vůbec jiného zboží (aliud) než bylo objednáno — byl pro obchod úplně bezcenným, neboť dle nařízení min. vnitř. obchodu, orby a práv ze dne 6. srpna 1915 č. 229 ř. z. se zakazuje po živnostensku prodávati a na prodej míti směsi potravin nebo chemických látek, jež dle svých součástí a způsobu svého složení nemají příslušných vlastností, jako je označují a zákaz tento platí na úkor, že ohledně dodaného mu zboží se nezachoval podle ustanovení čl. 347. a násl. obch. zák., neboť ustanovení tato se vztahují na zboží vadné, nikoli však na zboží, jež jest vůbec bezcenným a nemůže býti předmětem obchodu.

Na spor žalobcův, ačkoliv za jiných okolností platily by pro obě strany předpisy obchodního zákona, sluší užití ustanovení občanského zákona, ježto obchodní zákon pro takový případ zvláštního ustanovení neobsahuje a nelze ani užití obchodního obyčeje. Na tom také nicem nemění, že podle domněnky dovolatele — dopustil-li se žalovaný nějaké viny ve smyslu zák. ze dne 16. ledna 1896 č. 89 ř. z., že se jí dopustil též žalobce — ani okolnost, že žalovaný sám prý nebyl výrobce zboží, nýbrž jen prodávatelem. Mýlně tu žalovaný dovozuje, že žalobce, jenž byl povinen stejně jako žalovaný zboží zkoumati, když bylo zboží později prohlášeno za nesprávně označené, resp. padělané, nemůže uplatňovati proti žalovanému žádných nároků. Žalovaný přehlíží, že dle vylíčeného děje žalobce nezakládá svůj nárok na zavinení žalovaného, nýbrž na tom, že zbytek zboží ukázal se úplně bezcenným, že dodávka jeho neobsahuje tedy žádné plnění a že žalobce, jemuž byly dodány krabice jako obchodní zboží a který je již zaplatil, právě proto může žádati zaplacenou částku zpět, ježto byl ohledně jakosti dodaného mu zboží uveden v omyl ve smyslu §§ 1431. a 1435. o. z. Nelze tedy přisvědčiti názoru dovolatele, že žalobce, když vadnosti dodaného zboží svého času mu neohlásil, pozbyl tím svého nároku na zaplacení za žalovaného penízu. Rovněž není rozhodným, že žalovaný o tuto částku není obohacen, protože on zboží, koupiv je od jiného, musil zaplatiti. Otázka tato nemá na poměr mezi spornými stranami žádného vlivu a musí proto zůstatí nepovšimnuta.

Z těchto úvah vyplývá, že soud II. stolice věc v podstatě posoudil správně, pročez dovolání nebylo vyhověno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 27. dubna 1920 č. j. Rv I 171/20—1. Dr. R.

Ku praxi jazykové.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 26. května 1920 č. j. R I 306/20—1.

V pozůstalostní věci po majiteli panství v Kopidlne-Staré Hradě, o dovolacím rekursu universální dědičky do usnesení vrchního zemského soudu v Praze jako soudu rekursního je